

EDUSKUNNAN
TALOUSVALIOKUNTA

Helsingissä

21 päivänä marraskuuta 1990

Lausunto n:o 6

Sosiaalivaliokunnalle

Sosiaalivaliokunta on 8 päivänä marraskuuta 1990 pyytänyt talousvaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 206 laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Raimo Salonen sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtiossihteeri Eino Keinänen ja budjettineuvos Pertti Tuhkanen valtiovarainministeriöstä, pääjohtaja Jorma Rantanen työterveyslaitoksesta, johtaja Herman Nurminen Raha-automaattiyhdistyksestä ja puheenjohtaja Aulis Potinkara, varapuheenjohtaja Pirkko Lahti ja pääsihteeri Jouko Vasama Sosiaali- ja terveysjärjestöjen Yhteistyöyhdistys YTY ry:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että lakia työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta muutettaisiin siten, että työterveyslaitokselle voitaisiin myöntää avustusta Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta laitoksen uusien toimitilojen rakentamista varten.

Valiokunnan mielestä työterveyslaitoksen uudisrakennus on erittäin tärkeä laitoksen nykyisen toiminnan ja sille asetettavien uusien vaatimusten johdosta. Perinteisillä toiminta-alueilla, suurilla työpaikoilla, rakennemuutoksen myötä työolot muuttuvat nopeasti muun muassa uuden tekniikan käyttöönoton, tuotantomenetelmien muutosten ja kasvavien tuottavuusvaatimusten takia. Työterveyslaitos on käynnistänyt laaja-alaiset hankkeet myös pien-työpaikkojen työterveyshuollon kehittämiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan 1990-luvulla ikärakenteen muutoksen ja työikäisen väestön poikkeuksellisen korkean kroonisen sairastavuuden johdosta työterveyslaitos joutuu panostamaan voimakkaasti ikääntyvien työntekijöiden työkyvyn säilyttämiseen ja työterveyden edistämiseen. Valiokunnan mielestä tavoitteena tulee olla, että jokainen voisi tehdä työtä terveenä normaaliin eläkeikään saakka.

Työterveyslaitoksen tehtävien hoito edellyttää tutkimusta ja uudentyyppisiä tutkimustiloja.

Euroopan taloudellinen yhdentyminen merkitsee työssä käytettävien koneiden, laitteiden, kemikaalien ja menetelmien yhtenäistämistä, standardisointia ja valvontaa. Testit ja mittaukset edellyttävät tiukkoja pätevyys- ja laatuvaatimuksia asiantuntijalaitoksilta. Valiokunta katsoo, että työterveyslaitoksen laboratorio- ja muiden toimitilojen tulee täyttää myös Euroopan yhdentymisen asettamat vaatimukset.

Valiokunta korostaa hyväksyvänsä lakiesityksen tavoitteen työterveyslaitoksen uudisrakennuksen rakentamisesta, mutta ei ehdotettua rahoitusmenettelyä. Ottamalla varat rakentamiseen Raha-automaattiyhdistyksen varoista aiheutetaan periaatteellisia ja käytännön vaikeuksia vapaaehtoisjärjestöjen toiminnan tukemiselle. Valiokunta katsoo esityksen hämärtävän periaatetta, että lakisääteiset menot kateetaan valtion tulo- ja menoarviossa ja lakisääteistä toimintaa täydentävien, kansalaisten omatoimisuuteen pohjautuvien vapaaehtoisjärjestöjen toiminta rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksestä.

Valiokunnan mielestä vapaaehtoisjärjestöjen työ ja sen tukeminen on erityisen tärkeää aikana, jolloin korostetaan kansalaisten aktiivisuutta oman elämänsä ja elinympäristönsä asioiden hoidossa ja kehittämisessä. Järjestöt hoitavat usein myös hallintoa tehokkaasti vapaaehtoistyönä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös ehdotetun rahoitusjärjestelyn pysyvyyden vaaraan. Lakiehdotuksen hyväksyminen merkitsee sitä, että vuodelle 1991 esitettyjen 50 miljoonan markan lisäksi rakennushankkeen 300 miljoonan markan kokonaiskustannuksia myös jatkossa voidaan esittää hoidettavaksi samalla tavalla.

Talousvaliokunta edellyttää, että hallitus

ryhtyy toimenpiteisiin, että seuraavaan valtion tulo- ja menoarvioon sisällytetään työterveyslaitoksen uudisrakennuksen suunnittelumääräraha.

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta lausuntonaan kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos, varapuheenjohtaja Laurila ja jäsenet Andersson, Dromberg, Huuhtanen, Jouppila, La-

piolahti, Mönkäre, J. Roos, Vastamäki ja Wasz-Höckert sekä varajäsenet von Bell ja Kankaanniemi.
